

Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku

Tel: 2598 2449 / 2598 2478 / 2598 2480

Indirizz Elettroniku: dcmel@gov.mt

ĊIRKULARI

Informazzjoni: X

Data: 14 ta' Ġunju 2013

Azzjoni: X

Ref: CMELD 229/2013

Lill-: Kapijiet tal-Iskejjel Primarji tal-Istat u Sezzjonijiet

Minn: David Agius-Muscat, George Mifsud, David Muscat - Uffiċjali Edukattivi tal-Malti

Suġġett: Aġġornament tas-Sillabu tal-Malti (2013-2014): Il-Qwiel u l-Idjomi

L-ġhalliema tal-Primarja huma mitluba jinnutaw dawn l-aġġornamenti fis-Sillabu tal-Malti:

1. **Minn Settembru 2013**, l-ġhażla tal-qwiel bil-Malti li jsiru fil-klassi ser tkun skont il-lista mehmuża ma' din iċ-ċirkulari. Il-lista hija mqasma skont is-snin, mir-Raba' sas-Sitt Sena.
2. Mhix ser tinhareġ lista ta' idjomi. Dan ġhaliex it-tagħlim tal-espressjonijiet idjomatici ġhandu jkun miftuħ u wiesa' skont l-ambjent lingwistiku u soċjokulturali li jkunu ġejjin minnu l-istudenti. It-tagħlim tal-idjomi ser jithalla f'idejn l-ġhalliema. Huma ġhandhom jaraw li waqt l-attivitajiet tat-taħdit, il-qari u l-kitba jagħrfu jisiltu u jheġġu lill-istudenti tagħhom jifhmu u jużaw b'hila l-idjomi Maltin biex isebbħu t-taħdit u l-kitbiet tagħhom. L-idjomi li jintużaw fil-klassi ġhandhom ikunu popolari u li jintużaw fil-ħajja ta' kuljum.
3. Minn din il-lista mehmuża ser jittieħed il-materjal li jista' johroġ fl-eżamijiet annwali maħruġa mit-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv. L-ġhalliema jistġħu jinqdew bi qwiel oħra barra dawk tal-lista basta dawn ikunu popolari u xierqa ġhat-tfal tagħhom u ma jġgux mġhallma bl-ament iżda dejjem f'kuntest.
4. Fil-karti annwali tal-eżami, il-mistoqsijiet fuq l-idjomi u l-qwiel ser ikunu fit-taqsim tal-fehim mis-smiġħ u l-fehim mill-qari. Kull mistoqsija tittieħed mis-siltiet stess jew tkun marbuta magħhom. Jingħataw marki ġhall-użu ta' Malti sabiħ u idjomatiku fit-taqsim tal-kitba skont kif ikun imfisser fl-iskema tat-tqassim tal-marki.
5. L-ġhalliema ġhandhom jaraw li t-tagħlim tal-qwiel u l-idjomi jsir dejjem f'sitwazzjonijiet marbuta mal-esperjenzi reali ta' ġajjet l-istudenti. Qatt m'ġhandha tingħata xi lista biex l-istudenti jitġhallmuha kollha bl-ament biss.
6. Fis-sit <http://malti.skola.edu.mt> ser jittellġħu ġħadd ta' ġhajnuniet u riżorsi biex jġħinu lill-ġhalliema fit-tagħlim tal-qwiel u l-idjomi.

Dawk l-ġhalliema li jixtiequ aktar tagħrif jistġħu jikkuntattjaw lill-Uffiċjali Edukattivi fuq dawn l-indirizzi elettronici: david.agius.muscat@ilearn.edu.mt (25982927);
george.mifsud@ilearn.edu.mt (25982905);
david.muscat.4@ilearn.edu.mt (25982907).

Grazzi,

Sandro Spiteri
Direttur tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku

Il-Qwiel għall-Primarja

Il-hsieb

Din il-lista tiġbor fiha wħud mill-aktar qwiel popolari Maltin li jingħadu llum. L-għan tal-lista huwa li sservi ta' gwida għall-assessjar. Il-qwiel li jistgħu joħorġu fl-eżamijiet nazzjonali jkunu meħudin minn din il-lista biss. L-istudenti jiġu mistoqsija biss fuq il-lista ta' qwiel maħsuba għas-sena tagħhom. Hekk, pereżempju, l-istudenti tar-Raba' Sena ser jiġu mistoqsija **biss** fuq il-lista tal-qwiel tar-Raba' Sena. Madankollu l-għalliema għandhom iħajru lill-istudenti biex jużaw il-qwiel u l-idjomi li jkunu tgħallmu matul is-snin u li jisimghu madwarhom, f'kull aspett tal-lingwa mitkellma u miktuba.

Hafna minn dawn il-qwiel l-istudenti jkunu jafuhom diġà għax jisimghuhom id-dar u fl-ambjent fejn jgħixu. Nifhmu li wħud minn dawn il-qwiel jista' jkollhom ukoll varjanti. Għaldaqstant inheggu lill-għalliema biex jaċċettaw varjanti differenti ta' dawn il-qwiel.

Inheggu wkoll lill-għalliema biex jipprezentaw il-qwiel b'diversi modi interessanti għat-tfal kemm fit-taħdit kif ukoll fil-kitba. It-tagħlim tal-qwiel għandu jkun dejjem f'kuntasti u t-tifsira toħroġ mill-istess kuntesti.

Filwaqt li l-qwiel magħzula għall-eżamijiet ser jittiehdu minn din il-lista, nissuggerixxu li fil-klassi l-għalliema ma jillimitawx ruħhom għal dawn il-qwiel biss. Il-qwiel huma espressjonijiet haġġin u jsebbħu l-lingwa tagħna. Għaldaqstant l-għalliema għandhom jinkoraġġixxu lill-istudenti ta' kull età jużaw il-qwiel fit-taħdit u fil-kitbiet tagħhom.

David Agius Muscat, George Mifsud u David Muscat
Uffiċjali Edukattivi tal-Malti

Iċ-Ċentru tal-Kurrikulu
Il-Furjana
2013

Il-qwiel tal-primarja

Ir- Raba' Sena	
1.	Min jorqod ma jaqbadx ħut.
2.	Min jiftaħar jaqa' l-baħar.
3.	Bil-qatra l-qatra timtela l-ġarra.
4.	Il-baħar żaqqu ratba u rasu iebša.
5.	Kelb rieqed la tqajmux.
6.	Il-ġarra ġejja u sejra fl-aħħar tinkiser.
7.	Kliem ix-xiħ żomm fih.
8.	Min jimxi bil-mod jasal kmieni.
9.	Min jilgħab man-nar jinħaraq.
10.	Min ifittex isib.
Il-Ħames Sena	
1.	Għan-niżla kull qaddis jgħin.
2.	Il-ħmar il-magħkus idur għalih id-dubbien.
3.	Wara d-daħq ¹ jigi l-biki.
4.	L-ewwel ma tiekol l-għajn.
5.	Il-mistoqsija oħt il-għerf.
6.	Il-giddieb għomru qasir.
7.	Mhux kulma jleqq hu deheb.
8.	Iż-żejt jitla' f'wiċċ l-ilma.
9.	Bil-flus tagħmel triq fil-baħar.
10.	Kull qalb trid oħra.
Is-Sitt Sena	
1.	Min jistenna jithenna.
2.	Il-ftira sħuna tajba.
3.	Erfa' u sorr għal meta tiġi bżonn.
4.	Ħu l-fama u mur orqod.
5.	Qis mitt darba u aqta' darba.
6.	Min jitwieled tond ma jmutx kwadru.
7.	Ma' min rajtek xebbahtek.
8.	L-għajta nofs il-bejgħ.
9.	L-irħis għali.
10.	Mit-taġen għal ġon-nar.

¹ Jew daħk.